

P.G. WODEHOUSE

Nedostižný komorník

VYŠEHRAĐ

PELHAM
GRENVILLE
WODEHOUSE

NEDOSTIŽNÝ
KOMORNÍK

Pelham
Grenville
Wodehouse

Nedostižný
komorník

VYŠEHRA D

Z anglického originálu *The Old Reliable* přeložil Ivan Vávra
Překlad citací B. Hodek, J. Josek, J. J. Kolár, J. Vrchlický
Ilustrace na přebalu Daniel Verner
Typografie Vladimír Verner
Odpovědná redaktorka Marie Válková
E-knihu vydalo nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.,
v Praze roku 2017 jako svou 1635. publikaci
Vydání v elektronickém formátu první
(podle prvního vydání v tištěné podobě)
Doporučená cena E-knihy 150 Kč

Nakladatelství Vyšehrad, spol. s r.o.
Praha 3, Víta Nejedlého 15
e-mail: info@ivysehrad.cz
www.ivysehrad.cz

Copyright © Trustees of the P. G. Wodehouse Estate

Translation © Ivan Vávra, 2017
Illustration © Daniel Verner, 2017

ISBN 978-80-7429-867-7

Tištěnou knihu si můžete zakoupit na www.ivysehrad.cz

Smedley Cork a Bill Shannonová, staří přátelé

Z tyrkysově modré nebeské báně slunko pražilo, jak je v Hollywoodu ustáleným zvykem, na rozsáhlý pozemek, jenž už skoro rok nebyl majetkem oné pověstně vznětlivé mexické filmové hvězdy. Nyní náležel paní Adéle Shannonové-Corkové, ale přesto se o něm stále hovořilo jako o *tom baráku Carmen Floresové*. Bylo kolem poledne v měsíci máji.

Sídlo Carmen Floresové stojí vysoko na horském úbočí, tam, kde ulice Alamo Drive končí a přechází do prašné venkovské cesty, jež se vytrácí do krajiny kaktusů a chřestýšů. Slunce tam pražilo na bazén a růžový sad a stromoví všeho druhu, citroníky, pomerančovníky a žakarandy, a na terasu osazenou velkými kamennými dlaždicemi. Sluneční jas však nijak nerozehřál srdce majestátního staršího gentlemana, jenž na terase seděl a vzhledem připomínal starořímského imperátora, který patrně nemírně holdoval škrobovinám a nepočítal kalorie. Jmenoval se Smedley Cork a byl to šva-gr paní Adély, bratr jejího zvěčnělého manžela. Zasmušile a nevrle pozoroval přicházejícího komorníka.

Byl to nepochybně dokonalý anglický sluha, vysoký a důstojný; blížil se a na stříbrném tácku nesl sklenici něčeho bílého. Dům paní Corkové vydával mnohá svědectví o jejím bohatství a vkusu, ale nic o tom nesvědčilo tak zřetelně jako osobnost komorníka Phippse. Obyvatelé Beverly Hills zaměstnávají většinou manželské páry, které se zhusta vyznačují naprostou nevhodností k službě a bývají propouštěny po prvním týdnu, aby je nahradil jiný párek, stejně

neschopný. O něco lépe jsou na tom ti, kdo získají do služby Filipínce. Avšak k nejvyšší dokonalosti se vypracují pouze takoví, kteří zaměstnávají komorníka dovezeného z Anglie. Nic lepšího nemůžete mít.

„Vaše kyška, pane,“ pravil Phipps tónem laskavého strýce, který se rozhodl obdarovat děcko pamlskem.

Smedley nebyl vždy dost při sobě, seděl-li chvíli na poledním slunci; pozapomněl, že mu Adéla přisoudila k obědu sklenici kyšky namísto koktejlu, na který byl zvyklý. Přičichl ke sklenici a vyjádřil se, že to smrdí jako stará rukavice.

Komorník neslevil ze své důstojnosti, ale dal najevo, že s názorem pana Corcka lze sympatizovat a že je zde opravdu jistá podobnost.

„Nícméně, pane, je to nápoj velmi zdraví prospěšný, domnívám se, pane. V Bulharsku to vesničané konzumují ve velkém a jde jim to k duhu.“

„Potřebuju já bulharského vesničana k svému duhu?“

„Nepochybně, pane, i tak se na to lze dívat...“

„Kdybyste někdy někde narazil na nějakého bulharského vesničana, víte co, můžete si ho nechat!“

„Zajisté, děkuji, pane.“

S velkým úsilím se Smedley přinutil, napil se odporne tekutiny a zlobně se rozhlédl po krajině v údolí pod sebou, to jest po nedalekých budovách Jihokaliifornské univerzity v Los Angeles, a postěžoval si:

„Jaký já mám život...“

„Ano, pane.“

„Ani psovi bych to nepřál!“

„Život je pln protivenství, pane,“ filozoficky poznamenal Phipps.

Ačkoli věděl, že to Phipps myslel dobře, ta poznámka ho navztekala.

„Co vy víte o protivenství, jděte se vycpat,“ řekl načuřečně. „Vám je hej, jste bez starosti, svobodný jako pták, když

se vám tady nebude líbit, seberete se a půjdete jinam. To já nemůžu, rozumíte mi? Byl jste někdy zašitej, Phippsi?“

Komorník se pobouřeně zachvěl.

„Pane?“

„Ovšemže ne, tak tomu nemůžete rozumět.“

Vypil zbytek kyšky a roztesknil se. Myslel na poslední vůli svého bratra Alfreda.

Je přímo k nevíře, jak rozporuplně si někteří lidé dokáží vykládat zřetelný záměr zůstavitele!

Zesnulý Al v závěti uložil své vdově, aby „poskytovala hmotnou podporu“ jeho bratrovi. Hmotná podpora by v očích Smedleyho Corcka spočívala v ubytování na Park Avenue a přiměřeném příjmu, aby mohl takový byt udržovat, dále pak potřeboval automobil, členství v několika dobrých klubech, každoročně si zajet do Paříže, do Říma, na Bermudy či jinam, a tak dále a tak podobně. Adéla, škodlivá osoba, pokládala za nutné poskytnout mu lůžko, tři jídla denně a používání jejího domácího zařízení a pohodlí. Za těchto podmínek už žil švagr Smedley několik let, dobře jedl, dobře spal, dostával kyšky, co hrdlo ráčí, ale jinak to byla situace podobná pobytu v káznici.

Probral se ze zamyšlení, odchrchlal si a pocítil potřebu lidsky si pohovořit s bližním, bez zábran a přetvářky.

„Víte, co jsem já zač, Phippsi?“

„Pane?“

„Jsem jako ptáče uvězněné ve zlaté klínce!“

„Vskutku, pane?“

„Jsem bídný červ!“

„Teď jsem s prominutím nepochopil, pane. Domníval jsem se, že jste jako ptáče.“

„Taky červ. Bídný, ušlápnutý. Bezprávný červ, odnikud nekyne spásný paprsek naděje. Jak se to jmenuje, v Mexiku?“

„Tamales, pane?“

„Peon. Bezprávný, odstrkovaný, sem a tam, drcený okovanou botou, bitý jako pes. Nejhorší na tom je, že jsem býval boháč! Velkej pracháč, a všechno je fuč!“

„Vskutku, pane?“

„Vskutku, fuč! O všechno jsem přišel, promrhal svoje štěstí! To si musíme, Phippsi, dobře vštípit a zapamatovat, nikdy nesmíme promrhat svoje štěstí.“

„Ano, pane.“

„Jenom blbec promrhá svoje štěstí. Bez štěstí vám do základu nemůžou přibývat procenta, nemám pravdu? Když nemáte žádný základ, jste v háji.“

„Přesně tak, pane.“

„Přesně tak, to jste řekl moc dobře. Nemohl byste mi půjčit stovku?“

„Ne, pane.“

Smedley ve skutečnosti nedoufal. Zatoužil však tak silně po aspoň jednom večeru, kdy by si vyrazil do města někam, kde je život, že neodolal a pokusil se. Věděl, že komorníci bývají spořiví, a byl toho názoru, že je správné se o bohatství dělit.

„A co padesát?“

„Ne, pane.“

„Padesát by mi klidně stačilo,“ přesvědčoval ho Smedley, který dobře věděl, kde jsou rozumné meze, a byl vždycky hotov dělat ústupky.

„Ne, pane.“

Smedley dále neusiloval. Teď viděl, že se dopustil chyby, když sluhovi vyzradil, že si sám promrhal svoje štěstí. Jen mu nasadil brouka do hlavy. Seděl v chmurách, dokud si náhle nepřipomněl včerejší příjezd Adélyny sestry Wilhelminy. Přítomnost Wilhelminy, mezi přáteli známé jako „stará dobrá Bill“, přece úplně mění situaci. Jak mohl zapomenout na tento slibný zdroj hmotné podpory. Sestra švagrové je rovněž jakýsi druh švagrové, krev není voda, to je známá věc, a stovka je mezi příbuznými maličkost, kterou jistě

ráda poskytne. Ostatně ji dobře zná už odedávna, už jako dítě, prakticky...

„Kde je teď právě slečna Shannonová?“ zeptal se.

„V obývacím pokoji, pane. Domnívám se, že pracuje na memoárech paní Corkové.“

„Jasně. Díky, Phippsi.“

„Děkuji, pane.“

Komorník se důstojně vzdálil a Smedley pocítil náhlou únavu. Na obchodní jednání s Bill je dost času, řekl si, a za chvíli se již mísilo jeho pochrupování s cvrkotem jarního hmyzu a šuměním listí nad jeho hlavou.

Spořádaný občan si má po obědě zdřímnout.

* * *

Phipps se po návratu do přípravny osvěžil sklenicí ledové limonády. Lahodný nápoj mu však nedokázal zlepšit náladu. Nevlídně odehnal kočku, která se mu lísala k nohám. Je čas vhodný pro drbání koček za ušima a je čas pro drbání koček za ušima nevhodný. James Phipps nebyl tak bezstarostný, jak ho právě popsal Smedley. Naopak byl velice starostlivý, jenže měl jako každý pořádný komorník masku, za kterou dovedně skrýval své pocity a nálady. Tím se komorníci podobají ústřicím.

Nikdo, kdo by ho viděl sedět zamyšleného a ustaraného v přípravně, by ho nepopsal slovem „bezstarostný“. Opírat se loktem o koleno s bradou v dlani, vypadal by jako Rodinův Myslitel.

Jeho ustaranost pramenila ze včerejšího příjezdu slečny Wilhelminy Shannonové. Nepřestával proklínat zlý osud, který ji sem přivedl. Znovu a znovu se trápil pomyšlením, jaké strašné následky mohou z jejího příjezdu povstat. Byla za tím stará historie. Ta žena věděla příliš mnoho. Jeho budoucnost závisela na tom, dokáže-li držet jazyk za zuby. James Phipps dobře věděl, že mlčenlivost je u žen vzácná

vlastnost. Zatím se sice nezdálo, že by něco hrozilo, ale jak dlouho to vydrží?

V přípravě se ozval zvonek a Phipps zjistil, že zvonění přichází z obývacího pokoje.

Posvátná povinnost volá, řekl si, aspoň v duchu se tak nějak vyjádřil, odložil sklenici ledové limonády a vydal se za hlasem zvonku.

Obývací pokoj byl hned vedle knihovny, přímo pod promítacím sálem; byl to veselý, pohodlný pokoj s velkým psacím stolem u francouzského okna vedoucího k bazénu. Byl vystaven dopolednímu slunci a byla odtud pěkná vyhlídka, pro toho, kdo se takovým pohledem kochal, na věže naftových vrtů, které tehdy lemovaly kalifornské pobřeží. Bill Shannonová seděla za stolem s diktafonem v ruce a o naftové vrty se v té chvíli nezajímala. Vzala na sebe nelehký úkol sepsat paměti své sestry a zcela se na to soustředila.

Bill Shannonová byla hlučná, srdečná čtyřicátnice hrmotné postavy, oděná v pohodlných kalhotách. Její tvář můžeme označit za drsnou a masivní, s výraznými lícními kostmi a silnou bradou, ale dominovaly v ní jasné, veselé modré oči, které z ní nesporně činily ženu osobně přitažlivou, i když nebyla tak výjimečně krásná jako její sestra Adéla. Hlavně byla k bližním milá a vlídná a všichni ji měli rádi dokonce i v Hollywoodu, kde nikdo nemá rád nikoho.

Hovořila ryčným kontraaltem, v dané chvíli do diktafonu, ale Joe Davenport, její bývalý kolega z ateliérů Superba-Llewellyn, o ní satiricky říkával, že i bez techniky by snad dokázala mluvit s nahluchlým společníkem v Číně. Kdyby měla ztratit zaměstnání v Hollywoodu, tvrdil Joe, mohla by se uplatnit v oboru pasteveckého halekání na prasečích farmách v některém ze západních zemědělských států.

„Hollywood!“ hulákala do diktafonu. „Jak mám popsat pocity, s nimiž jsem sem kdysi poprvé přišla, s očima rozšířenýma úžasem a očekáváním. Bylo mi sotva šestnáct

let... nevykládej, bylo ti skoro dvacet... Mladá a životem nezkušená, pouhé...“

Dveře pokoje se otevřely, vstoupil komorník Phipps. Bill ho zastavila posunkem.

„... plaché děvčátko. Pojdte dál, Phippsi!“

„Zvonila jste, madam.“

Bill to potvrdila.

„To je pravda. Chtěla jsem se s vámi poradit o něčem, co nesporně spadá do vašeho oboru. Nějak jsem si uvědomila, že okamžitě potřebuju něco pro povzbuzení, jinak na místě zdechnu. Psal jste někdy memoáry hvězdy němého filmu?“

„Ne, madam.“

„Je to práce, která jednoho pořádně zdrbne.“

„Nepochybně, madam.“

„Takže mi doneste pořádnou whisky se sodou.“

„Ano, madam.“

„Vlastně byste tady měl fungovat jako bernardýn se soudkem brandy na krku. Aby se to zbytečně nezdržovalo.“

„Ano, madam.“

Bill měla až do té chvíle nohy na stole, ale teď se posadila zpříma a spustila nohy na podlahu. Pootočila se v křesle a pozorně se na něho zadívala jasnými modrými očima. Poprvé od jejího příjezdu se jí naskytla příležitost promluvit si s ním mezi čtyřma očima.

„Vyjadřujete se nadmíru stručně a chováte se odměřeně. Co to, milý Phippsi? Jako byste v mé společnosti pociťoval zábrany nebo rozpaky. Mám pravdu?“

„Ano, madam.“

„Ani se nedivím. Trápí vás špatné svědomí. Vím přesně, oč se jedná, Phippsi.“

„Ano, madam.“

„Samozřejmě jsem vás poznala na první pohled. Tehdy jste se mi nesmazatelně vtiskl do paměti. Teď nejspíš přemýšlíte, co bude dál?“

„Ano, madam.“

Bill se usmála nádherným úsměvem, který jí dokázal rozzářit obličej, jako když se rozsvítí nějaká vnitřní lampa, a Phippsovi se pod dojmem toho úsměvu okamžitě ulevilo. Po prvé od minulého odpoledne.

„Vůbec nic,“ řekla Bill. „Budu mlčet jako ryba. Vaše tajemství zůstane skryto. Tak už se rozveselte, člověče, ať se rozlehne vůkol váš radostný smích, o němž jsem slyšela tolik vyprávět.“

Phipps se ovšem nezasmál, neboť něco takového je anglickým komorníkům zapovězeno jejich stavovskou organizací, jen jeho rty se zachvěly, snad úsměvem nebo dojetím, a pohlédl na Bill pohledem plným vděčného obdivu. Nikdy si nemyslel, že by se kdy mohl tak vděčně podívat na členku poroty, která ho před třemi lety poslala do chládku s rozsudkem, o němž newyorský tisk tehdy jednomyslně usoudil, že byl zcela zasloužený. Chvíli mu trvalo, než dokázal své city vyjádřit slovy.

„Ujišťuji vás, madam, že jsem vám za vaši laskavost nesmírně zavázán. Tolik jste mi pomohla. Velice mi záleží na tom, abych si toto místo udržel.“

„Propánajána, proč, přece byste dostal jiné takové nebo lepší, kdekoli v Beverly Hills před vámi rozvinou červený koberec!“

„Z jistých důvodů bych velmi rád zůstal ve službách paní Corkové, madam.“

„Jaké to jsou důvody?“

„Osobní důvody, madam.“

„Nu dobrá. Nic na vás neprozradím.“

„Děkuji nastokrát, madam.“

„Je mi líto, že jsem vás včera vystrašila. Jistě jste měl srdce až v krku, když jste mi včera otevřel dveře, vidíte?“

„Ano, madam.“

„Asi jako Macbeth, když se mu zjevil Banquův duch, co?“

„Moje pocity byly zajisté podobné, madam.“

Bill si zapálila cigaretu.

„Trochu se divím, že vy jste poznal mne. Asi je to tak, že tam člověk sedí a nezbyvá mu, než koukat na obličej porotců, vidíte?“

„Ano, madam, z dlouhé chvíle...“

„Smůla, že jsme vás museli nechat zavřít.“

„Ano, madam.“

„Byly tam ty důkazy, s tím nic nenaděláte.“

„Ne, madam. Ale poprosím vás, račte prosím trochu ztišit hlas. Stěny mají uši.“

„Cože stěny?“

„Mají uši, madam.“

„Jo tak, uši, rozumím, ovšemže uši. A jaké to bylo v Sing Singu?“ pokračovala šeptem.

„Nebylo to nic příjemného, madam,“ zaševelil Phipps.

„To si myslím,“ souhlasila stále šeptem. „Á, nazdárek, Smedley!“

Smedley Cork se už trochu prospal a teď přistoupil zvenčí k francouzskému oknu.

Phipps se vzdálil; Smedley za ním vyslal nenávistný pohled, jaký obvykle vysílají nemajetní starší gentlemani za komorníky, kteří jim nepůjčili potřebnou stovku, a usadil se na pohovce.

„Potřebuju si s tebou pohovořit, Bill,“ zahájil.

„Hovoř, hochu, hovoř! Co máš na srdci? Propána, Smedley,“ pokračovala jako stará kamarádka, která si nepotřebuje brát servítky, když se znají už pětadvacet let, „tys ale děsně zchátral za tu dobu, co jsem tady nebyla. Zhrozila jsem se, když jsem včera uviděla, jaká je z tebe vykopávka. Vlasy máš šedivé jako jezevec!“

„Pomýšlel jsem na to, že bych si je měl přibarvit.“

„To ti nepomůže. Na šedivé vlasy je jediný lék, francouzský vynález. Říká se tomu guillotina. Asi to je následek života u Adély, vid'š? Nedovedu si představit rychlejší způsob jak zešedivět.“

Smedley se zaradoval, když viděl, že je mu Bill beze zbytku nakloněná. Soucitná slova byla hudbou pro jeho uši. Stará dobrá Bill ho vždy zahrnovala soucitem. Jednou či dvakrát se dokonce stalo, že jen silný pud sebezáchovy ho v hodině nouze zachránil před vyslovením návrhu na uzavření manželského svazku. Dosud se mu stávalo, že toho v temných chvílkách litoval, ale pak temná chvílka pomínila a Smedley znovu poznal, že myšlenka na manželství je pro něho nesnesitelná.

„Je to psí život,“ souhlasil. „Jsem obětí útlaku a vykořisťování. Lépe by mi bylo, Bill, kdyby mě věznili na Alcatrazu. Tam by mě jistě nenutili pít kyšku!“

„Adéla tě nutí pít kyšku?“

„Každodenně.“

„To je nelidské! Ale zase na druhé straně to prospívá zdraví.“

Smedley jí posunkem zabránil v pokračování.

„Buď tak hodná, nezmiňuj se o bulharských vesničanech!“

„Co jsou zač, ti bulharští vesničani?“

„Kyška jim jde k duhu!“

„Bulharským vesničanům? K duhu?“

„Phipps si to myslí.“

Bill se posupně zachechtala.

„Phipps! Kdybych nebyla vázána slibem, něco bych ti o něm pověděla. Znáš to s tou tichou vodou?“

„Co? S jakou tichou vodou?“

„Tichá voda břehy mele! To je přesně on, Phipps! Ty si třeba myslíš, že Phipps je jen tak nějaký obyčejný druh komorníka, ale přítel Phipps má své tajemství. Pochopitelně ti nemůžu nic víc říct, protože slib je slib, jak jsem řekla, takže tím to hasne. Vůbec se nepokoušej něco ze mě vymámit.“

Smedley užasl.

„Co můžeš vědět o Phippsovi, vždyť jsi tady teprve od včerejška. Ty ho znáš z dřívějšíka?“

„Ano, poznali jsme se za prazvláštních okolností. Ale na nic se mě neptej.“

„Však se neptám, co je mi do Phippse? Phipps mi může být ukradenej. Šeredně jsem se v něm zklamal, a tudíž jsem s ním navždy skoncoval.“

„Nepovídej! Čeho se dopustil?“

„Požádal jsem ho teď před chvílí o malou půjčku a on, představ si,“ rozhorlil se nanejvýš uraženě, „on mi ji odmítl! ‚Ne, pane,‘ tak to řekl. A to je člověk, který se jistě válí ve fiskálním přebytku. Ještěže jsou mezi námi lidé jako ty, Bill. Ty bys něco takového nikdy neudělala, protože máš dobré srdce a cítíš s prostým lidem. Kamarádka na život a na smrt! Stará dobrá spolehlivá Bill! Půjčíš mi stovku, Bill?“

„Stovku?“ Zamrkala. Sice Smedleyho dobře znala, ale tohle nečekala.

„Nutně ji potřebuju...“

„Potřebuješ jít na flám?“

„Ano!“ přiznal se upřímně. „Flám na nejvyšší úrovni, když na to budu mít. Představ si, že jsem nebyl nikde na krok za posledních pět let! Od Adély dostanu tak na krabičku cigaret, jsem ubožák ve zlaté kleci... Vid', že mi půjčíš tu stovku, Bill, vid' že jo?“

Odpověděla smutně soucitným povzdechem. Srdce jí krvácelo pro trpícího mučedníka.

„Kdybych ji měla, můj drahý nešťastný zlomený kvítku, ráda bych ti ji dala, bez zaváhání. Potřebuješ si vyrazit, aby ti zase zčervenaly tváře. Ale jsem na tom stejně jako ty. Přece si nemyslíš, že bych tady seděla a sepisovala historii Adélinu příšerně nudného života, kdybych měla něco v bance?“ Soucitně ho pohládila po rameni. „Mrzí mě, že tě musím zklamat. Chudoba prý povznáší ducha, pěkná pitomost,“ pokračovala moralizujícím tónem. „U mě to vzbuzuje leda závist vůči těm, kteří mají prachy. Jako ten chlapík, se

kterým jsem byla zaměstnaná u Superby-Llewellyn. Dostal padáka, odstěhoval se do New Yorku a hned tam vyhrál v nějaké rozhlasové soutěži čtyřicet tisíc dolarů. Psali o něm v novinách. To se mně nemůže stát ani za milion let.“

„Mně teda taky ne. Ale počkej...“

Odmklčel se a opatrně se rozhlédl vlevo a vpravo a pak ještě jednou za sebe.

„Co se děje?“ zeptala se Bill, nešlo jí do hlavy, proč se tak rozhlíží.

Smedley promluvil spikleneckým šepotem.

„Něco ti povím, Bill.“

„Pověz, ale musíš víc nahlas, neslyším ani slovo.“

„To, co ti chci říct, nemůžeš vykřikovat do širého okolí,“ pokračoval pořád ještě spiklenecky. „Kdyby to zaslechla Adéla, mám po naději, že bych mohl ještě někdy přijít k majetku.“

„Nemáš nejmenší naději přijít k penězům.“

„V tom se ovšem mýlíš,“ namítl Smedley. „Pokud se ovšem situace vyvine příznivým směrem, v což doufám. Bill, jistě víš, komu tenhle barák dřív patřil?“

„Jistě, je to všeobecně proslulá vila Carmen Floresové.“

„Přesně tak. Adéla ji koupila i se vším zařízením z její pozůstalosti. Se vším všudy, jak to stojí a leží, hned poté, co se Carmen zabila při havárii letadla. Se vším všudy!“

„A co s tím?“

Smedley se opět rozhlédl. Podobal-li se dříve ve chvíli odpočinku starořímskému vládci, teď bychom ho mohli přirovnat k starořímskému vládci, který cosi kuje se svým náměstkem pro politické atentáty.

„Carmen Floresová si psala deník.“

„Vážně?“

„Říká se to. Snažím se ho najít.“

„Proč? Chceš napsat její životopis?“

„Až ten deník najdu, bude to sametové. Chápeš? Uvažuj! Víš, co byla zač, aféry všeho druhu, s každým, kdo jí přišel

do cesty. Herci, filmoví magnáti, na co si vzpomeneš. Jistě si to všechno zapsala. Takový deník, to je přímo zlatý důl!“

„Myslíš, že by se nějaký významný muž našel, který by zaplatil, aby se to nedostalo na veřejnost?“

„Prakticky všichni významní muži budou mít zájem!“

Bill mu věnovala něžný pohled. Pro Smedleyho měla vždycky slabost, i když si uvědomovala jeho mnohé nedostatky. Byl-li na světě někdo lenošnější než Smedley Cork, Bill ho neznala. Existoval-li někde nějaký svobodný duch, jenž trpěl ještě menším počtem morálních předsudků, zatím na něho nenarazila. Byl sobecký a zcela neužitečný, měl všechny vlastnosti, kterých se má člověk vyvarovat. Milovala ho před dvaceti lety, kdy to byl mladý muž s penězi a jednou bradou. A milovala ho doposud, i když dnes to byl postarší tlustoch se dvěma bradami bez jediné vindry. Některé ženy jsou takové.

„Jinými slovy,“ řekla, „se chystáš k malému vydírání.“

„Jaképak vydírání?“ ohradil se. „Jenom normální obchodní transakce, nic neobvyklého. Chtějí si koupit zboží, které mám pro ně k dispozici.“

„Jenže nemáš.“

„Kdybych měl.“

Shovívavě se usmála. Jeho plán byl typický Smedley, ale její náklonnost to neoslabilo. Kdyby jí někdo sdělil, že plýtvá svými city a věnuje je člověku nehodnému, řekla by: „Ano, to souhlasí a je to tak v pořádku.“ Přes všechna úskalí se držela své staré lásky.

„Ty se, Smedley, jakživ k žádnému majetku nedostaneš, ani čestně, ani nečestně. Já však ano, ještě nevím jak, ale dokážu to. A až se to stane, provdám se za tebe.“

Smedley se zachvěl.

„Takové věci neříkej ani žertem!“

„Mluvím úplně vážně. Myslím na to už dvacet let a teď, když jsem tady a vidím, jak jsi zbědovaný životem pod Adélinou nadvládou, jsem se rozhodla. Jakmile si vydělám

nějaké peníze, vezmu tě odsud a k oltáři a strávím zbytek života s tebou a pro tebe. Budu o tebe pečovat, protože jestli je někdo na světě, kdo potřebuje, aby se o něho pečovalo, jsi to hlavně ty. A nechápu, proč se cukáš. Kdysi jsi byl do mě blázen.“

„To jsem ještě byl mladý a pošetilý.“

„Teď jsi starý a pošetilý, a pořád jediný chlap, kterého jsem kdy chtěla za muže. Je to zvláštní, ale je to tak. Jak je to v té písni, ryba musí plavat a pták musí lítat a já ho miluju, svého milého, nastotísíckrát... S tím nic nenaděláš.“

„Ale no tak, Bill, prosím tě, vyslechni mě.“

„Teď na to není čas. Musím běžet, obědvám totiž v hotelu Beverly-Wilshire se svým literárním agentem. Přijel do Hollywoodu jen na skok. Možná se mi podaří vyloudit z něho stodolarovou zálohu, v kterémžto případě ti ji pak přinesu a položím k nohám, můj králi.“

Smedley, který se i ve stavu nouze oblékal vždy pečlivě, na ni kriticky pohlédl a zeptal se, zda chce skutečně jít do Beverly-Wilshiru v pomačkaných kalhotách.

„Samosebou,“ pravila, „a ještě ti řeknu, aby sis začal připravovat takové ty fráze, co ženich musí pronést při svatebním obřadu, když se farář zeptá, ‚Smedley, bereš si zde přítomnou Wilhelminu dobrovolně,‘ a tak dále, neboť se tomu nevyhneš, kamaráde!“

Pak vyšla francouzským oknem na terasu a zamířila ke garáži, kam včera umístila svoji rachotinu. Zdálo se, že zaslechl její hlučný zpěv písni o rybě a ptáku a věčném věrném milování.

Smedley Cork se zdrceně opřel na pohovce a chvil se jako v zimnici, přestože byl krásný jarní den, v předtuše toho nejhoršího, co v životě může potkat zatvrzelého starého mládence.

Kay se nechce vdávat

Joe Davenport pozval Kay Shannonovou na oběd do restaurace zvané Rudé kuře, v newyorské čtvrti Greenwich Village. Raději by ji ovšem vzal do honosnější Colony nebo do Pavillonu, ale Kay odmítla být příčinou bezuzdného utrácení, i když Joe by si to jistě mohl dovolit, poté co nedávno vyhrál čtyřiaadvacet tisíc v rozhlasové soutěži. Podobně jako strýc Smedley soudila, že z bezuzdného utrácení nejdou žádná procenta. Podle Joeova názoru, jehož názory na stravování byly vyhraněné, nestál oběd za mnoho a teď zbývalo jen vypít kávu.

Číšník se dostavil s kávou, na okamžik nevhodně otálel a pak se vzdálil. Joe přestal kritizovat způsob, jakým u Kuřete vaří špagety, a obrátil rozhovor jiným směrem. Kdykoli obědval s Kay, vždy se posléze věnoval téže otázce.

„Dost bylo řečeno o špagetách,“ pravil, „ačkoli se k tomu můžeme vrátit později, kdyby sis to přála. Teď se věnujme jiné záležitosti. Abych nepředbíhal, vzala by sis mě?“

Kay na něho hleděla upřeně a pozorně, nakláněla se kupředu, oběma rukama si podpírala bradu, a její soustředěný pohled na něho působil stejně jako jindy za stejných okolností: jako kdyby mu nějaká neviditelná ruka vložila do duše metlu na sních a začala jí prudce kmitat. Její schopnost hledět na svět tímto pohledem, soustředěným a vážným, ho k ní od první chvíle přitahovala. Než ji poznal, zejména než se vymanil z prostředí Hollywoodu, připadalo

mu, že se jeho svět skládá jen z nesnesitelně zářivých úsměvů, bezstarostného štěbetání a radostného pištění.

„Mám se za tebe provdat?“

„Ano, tak jsem to myslel.“

„Ty máš ale prazvláštní nápady,“ odvětila.

Ohlédla se přes rameno na druhý konec místnosti, kde se právě rozvinula hlučná, živá debata mezi mužem, který vypadal jako avantgardní sochař, a dívkou patrně pracující v oboru korálkových dekorací; u Kuřete nejsou takové živé debaty ničím neobvyklým.

Když se znovu otočila a pohlédla Joeovi do očí, nespokojeně se zamračil.

„Na to nehleď, že se tam hádají. Naše manželství bude jiné. Ostatně tihle dva třeba ani nejsou manželé.“

„Z jeho řeči se zdá, že jsou. Mluví jako manžel.“

„Náš domov bude nepřetržitý koloběh štěstí. Sleduješ komiks *Blondie*? Pak znáš nejdokonalejšího manžela na území Spojených států, Dagwooda Bumsteada. Mám s ním mnoho společných rysů, milující srdce, jemnou povahu, kladný poměr ke psům a zálibu v nápaditých sendvičích. Až se vezmeme, stanu se tvým Dagwoodem. Nikdy křivé slovíčko, ani nevlídný pohled. Každé tvé přání bude mi rozkazem. Denně ti budu nosit snídani do postele...“

„To by se mi líbilo. Ale teď vážně,“ řekla Kay, „můžeš mi říct, proč s tímhle nápadem vždycky vyrukuješ až při kávě, kdykoli jdeme spolu na oběd? Proč je to tak? Je to jen zvyk?“

„Naopak, je v tom záměr. Psychologie. Sytá žena je snáze přístupná návrhům než žena trápená hladovým hryzením. A taky nechci, aby u toho byl číšník, oni si to pak v kuchyni sdělují a sázejí na výsledek. Tak co, vezmeš si mě?“

„Ne.“

„To jsi říkala už posledně.“

„A říkám to zas a znovu.“

„Opět mě odmítáš?“

„Přesně tak.“

„Přestože ses nasytila? Na moje pozvání?“

„Byly to jen špagety.“

„To je jedno, i za špagety na sebe dáma musí brát nějaké morální závazky, takříkajíc.“

Sochař a korálová dívka zaplatili a odešli, takže je přestali rozptylovat a Joe se mohl vrátit k podstatě problému.

„Je to až nepochopitelné,“ postěžoval si, „s jakou vytrvalostí pořád opakuješ svoje Ne! Ne! Ne! Jsi jako Molotov v OSN. Samozřejmě to nic neznamená.“

„Ne?“

„Vidíš, už zase! Říkáš to i ve spánku?“

„Proč to nic neznamená?“

„Jednou si mě vezmeš, i kdyby to bylo třeba jen pro peníze.“

„Kolik máš?“

„Tisíc dolarů.“

„To je všechno?“

„Co se tak ptáš? Znáám spoustu lidí, kteří by si lebedili, kdyby měli v bance tisícovku. Příkladně tvoje teta Bill.“

„Ptám se: to je všechno, co ti zbylo z té výhry?“

„To víš, peníze se rozkutálejí. Zejména, když je člověk svobodný. Nebo svobodná jako teta Bill. Máš od ní nějaké zprávy?“

„Ne.“

„Dnes ráno mi od ní přišel telegram.“

„Nepovídej! Proč ti poslala telegram?“

„Píše, že má plán.“

„Plán?“

„Nepíše, oč jde. Je v tom nějaké tajemství. Plánuje něco velkého.“

„To bude nějaká ptákovina!“

„Určitě ne! Bill a ptákovina? Bill, na kterou byl vždycky spoleh? Nejmazanější ze všech, kdo kdy obědvali fašírku v závodní jídelně ateliéru Superba-Llewellyn. Žena, která si dovede poradit. Když jsme spolu pracovali v Hollywoodu,

byl tam jeden polda, viděli jsme ho denně z okna. Číhal s motocyklem v úkrytu, a když uviděl oběť, skočil na mašinu, vyrazil za ní a dal jí pokutu. Chtěli jsme se mu nějak dostat na kůži, ale jak? Bill na to přišla. Když si odskočil, připoutala mu zadní kolo řetězem k hydrantu. Takže když zase vyrazil za provinilcem, přeletěl přes říditka a pěkně se rozmázl. Taková je Wilhelmina Shannonová, žena, která si dovede poradit. Ale to jsem odbočil od svého původního sdělení. Jako svobodnému mládenci se mi peníze rychle rozkutálely. Úplně jiná bude situace, teprve až se ožením a usadím.“

„Jenže já se za tebe neprovdám, Joe.“

„Proč ne? Ty mě nemáš ráda?“

„Ráda s tebou chodím na oběd.“

„To je dost chatrné vyjádření.“

Číšník se přiblížil a významně tam postával. Joe mu četl myšlenky a požádal o účet. Hleděl přitom na Kay a říkal si, nikoli poprvé, že život má svoje úskalí. Člověk nikdy přesně neví, co na něho číhá. Když odjížděl z Hollywoodu, Bill mu navrhla, aby v New Yorku určitě vyhledal její neteř Kay, která je tam zaměstnaná v nějaké redakci, a Joe to udělal, čistě proto, že jí to slíbil. O dívčí společnost nikdy neměl nouzi a jedno telefonní číslo navíc v malém červeném notýsku pro něho neznamenal žádný podstatný rozdíl. Měl ji vyhledat, učinil tak, ale pak to najednou vedlo k všem těm nepředvídaným citovým otřesům a politováníhodným okolnostem.

„Bill mě měla varovat, co mě čeká,“ Joe dal průchod myšlenkám. „Až přijedeš do New Yorku, řekla, domluv se s mou neteří Kay. Jen tak mimochodem. Ani slůvkem se nezmínila, že mě uvrhne do společnosti dívky s kamenným srdcem, která mi způsobí duševní muka a celkový rozpad existence. Něco jako Keatsova nemilosrdná divoženka.“

„Hleďme, Keats, *La belle dame sans merci!*“ Kay užasla. „Netušila jsem, že se zabýváš romantickou poezií, měl by ses mi zapsat do památníčku.“

„Za každých okolností, když mám volnou půlhodinku, už se ponořím do Keatse. *Co je ti, bledý rytíři, tak zmaten, váháš, v tváři žel...*

Jářku, kdyby teď vstoupil bledý rytíř do téhle restaurace a začal si stěžovat na nemilosrdnou krásnou dámu, srdečně bych ho poplácal po zádech a řekl mu, že vím přesně, jak se cítí.“

„Jenže on na tom byl daleko hůř než ty.“

„Z čeho tak soudíš?“

„Neměl červený zápisníček plný telefonních čísel.“

Joe se překvapeně zasmíval a dokonce zrudl, ačkoli jeho přátelé by tomu odmítli uvěřit.

„Co máš s mým červeným zápisníčkem?“

„Jednou jsi ho nechal ležet na stole, a když ses na chvíli vzdálil, tak jsem do něho nahlédla. Kdo jsou ty dámy?“

„Pozůstatky mrtvé minulosti.“

„Hm...“

„Neříkej ‚Hm‘. Nic to neznamená, jména, která mě nezajímají, chiméry, naplavená změt a padrtí na pobřeží mého zapomnění. Kdybys mi kteroukoli předložila na stříbře s velkou oblohou, nedotknu se jí, neboť jediná, kdo pro mě něco znamená, jsi ty. To mi přece věříš?“

„Ne.“

„Zase to Ne! Přisámbohu, někdy bys zasloužila, abych tě něčím bacil.“

Kay proti němu napřáhla lžičku.

„Nic nezkoušej! Jsem ozbrojená!“

„Neboj se, nic ti neudělám. Bylo by to proti dobrému chování.“

Číšník předložil účet a Joe roztržitě zaplatil. Kay ho zase tak pozorně sledovala a pak řekla: „Ono ani tak nejde o tvůj červený notýsek, buď si polepšený Casanova, to je v pořádku. Ale já ti řeknu, proč se za tebe doopravdy nemůžu provdat. Chceš to slyšet, Joe?“

„Buď tak hodná, sejmi závoj tajemství.“

„Jenom budu opakovat, co už víš.“

„Povídej. Chci slyšet, co o mně soudíš.“

Kay se napila kávy, ale zjistila, že je už studená. Odložila šálek. Restaurace se teď vyprázdnila, číšníci zalezli do svých doupat. Mohla mluvit bez obavy, že někdo bude špicovat uši.

„Prostě proto, že nejsi to, čemu se říká *homme sérieux*, jestli víš, co tím myslím.“

„Nevím.“

„Pokusím se to vysvětlit. Sledujme tvůj životní příběh, jak ho znám od tety Bill. Začali jste spolu v New Yorku a společně jste pak odešli do Hollywoodu. Byls tehdy docela úspěšný autor.“

„V bulvárním tisku.“

„Co na tom? Polovina slavných spisovatelů tak začínala. Snažili se, vydrželi a nakonec šli nahoru.“

„To nezní pěkně.“

„Vzali tě do společnosti Superba-Llewellyn, odešel jsi do Hollywoodu. Pak tě vyhodili.“

„To se stalo spoustě jiných.“

„Jenže ti ostatní si nevyžádali pohovor s nejvyšším šéfem a nehodili mu na hlavu svázaný ročník ilustrovaného týdeníku. Co tě to napadlo?“

„Přišlo mi to jako něco, co v té chvíli bylo nutné udělat. Vzbudil moji nelibost. To ti řekla Bill?“

„Ano.“

„Moc mluví.“

„Tím ses dostal na černou listinu. Horká hlava, nevypočitatelná povaha. To není dobré, vidíš?“

Shovívavě jí pohládl hřbet ruky.

„Tomu jako žena nemůžeš rozumět. V životě každého muže, který přijde do styku s Ivorem Llewellynem, nastane chvíle, kdy je nevyhnutelné hodit po něm svázaný ročník časopisu Saturday Evening Post. Proč by ho jinak vydávali?“

„Jak myslíš. Já si myslím, že to svědčí o mentální nezralosti a nevyrovnanosti, ale ty to stavíš jinak. Teď k té tvé výhře. Jakýmsi zázrakem jsi vyhrál velké peníze v rozhlasové soutěži...“

Joe se neubráníl pousmání, přestože obrat v hovoru mu nebyl příjemný.

„Ten zázrak, to je velice podařený příběh, který mě samého opakovaně rozveselí. Seděl jsem jednou večer ve svém nuzném příbytku a přemýšlel o tom, jak si opatřím něco k snědku, a najednou zvoní telefon, představí se nějaký chlápek ze stanice WZJ a že mi přehraje záznam hlasu, jestli poznám, kdo to mluví. A kdo to nemluvil, tedy vlastně mluvil, jako Ivor Llewellyn, svým nezapomenutelným hlasem, který mi zněl v uších od chvíle, kdy jsem s ním měl ten výstup, o němž právě byla řeč. Identifikoval jsem ho a ten sympatický chlápek mi oznámil, že se jedná o soutěž, ve které jsem právě vyhrál pohádkový obnos, daleko přesahující mé nejodvážnější sny. Z toho plyne poučení, že nic na světě zde není samoúčelné, ani takový Ivor Llewellyn... Promiň, přerušil jsem tě.“

„Ano.“

„Promiň, už to neudělám. Pokračuj.“

„Vyhráls velké peníze, což vedlo k tomu, žes přestal psát a jenom ses flákal.“

„To mi ubližuješ!“

„Napsals jedinou věc od té doby, cos dostal ty peníze?“

„Nenapsal, ale taky jsem se neflákal. Připravoval jsem se na nový start. Musím v životě dokázat víc než psát historiky z Divokého západu do bulvárních týdeníků. Takže teď, když mám kapitál do začátku, se chci rozhlédnout a prozkoumat příležitosti. To mě teď zaměstnává, zkoumání příležitostí.“

„Nu dobrá,“ řekla Kay a vstala od stolu, „už budu muset jít. A jak jsem řekla, závěr zůstává, že nejsi *homme sérieux*.“